

Motion till riksdagen
2025/26:3519

av Camilla Hansén m.fl. (MP)

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Förslag till riksdagsbeslut

- 1. Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 15 Studiestöd enligt förslaget i tabell A i motionen.
- 2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att målet för studiestödet ska kompletteras med att verka utjämnande samt bidra till social rättvisa och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tabell A Anslagsförslag för 2026 för utgiftsområde 15 Studiestöd

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Studiehjälp	4 571 331	1 200 000
1:2 Studiemedel	19 788 041	1 200 000
1:3 Omställningsstudiestöd	7 339 000	±0
1:4 Statens utgifter för räntor på studielån	2 816 050	±0
1:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	63 150	5 000
1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	27 000	±0
1:7 Centrala studiestödsnämnden	1 163 526	36 000
1:8 Överklagandenämnden för studiestöd	19 496	±0
Summa	35 787 594	2 441 000

Studiestöd ska bidra till social rättvisa

Alla ska kunna studera på högskola eller universitet oavsett var man kommer ifrån i samhället och landet. Miljöpartiet vill göra det enklare att ta steget att studera vidare

genom att förbättra studenters bostadssituation och ekonomiska trygghet. Den som väljer att studera vidare ska kunna klara sig ekonomiskt. Att få ekonomiskt stöd från föräldrar är inte en möjlighet för alla och ska inte heller vara en förutsättning för att våga ta steget till vidareutbildning.

Målet för studiestödet slogs fast i studiestödsreformen 2001 och förtydligades i budgetpropositionen 2016. Den sittande regeringen har tagit bort målet om att studiestödet ska utjämna skillnader mellan individer och grupper i befolkningen och i och med det bidra till ökad social rättvisa. För Miljöpartiet är det en viktig del av målet med studiestödet och den bör återinföras.

Alla ska kunna studera och vidareutbilda sig

När Miljöpartiet satt i regering drev vi igenom en höjning av studiebidraget med 300 kronor och såg till att studenter med särskilda skäl får sjukskriva sig på deltid. Vi vill jobba vidare för att alla studenter ska omfattas av a-kassa och sjukförsäkring på samma villkor som de som yrkesarbetar har. Vi vill nu höja studiemedlen med ytterligare 300 kronor i månaden. Studenter är en grupp med mycket små ekonomiska marginaler och den ekonomiska stressen påverkar många studenter negativt. En höjning av studiemedlet skapar bättre förutsättningar för att fler ska välja att vidareutbilda sig och för de som väljer att göra det att klara sig ekonomiskt. Därför anslås 1 miljard kronor årligen 2026–2028 för detta ändamål till anslag 1:2 Studiemedel. Bidragsdelen i studiemedlet har länge släpat efter prisutvecklingen och singelstudenthushåll tillhör den grupp som har drabbats värst av den höga inflationen.

Miljöpartiet anser även att nivån på studiebidraget för elever på gymnasiet ska höjas med 350 kronor. Värdet på studiebidraget ska skyddas genom att indexeras, på samma sätt som vi föreslår att barnbidraget ska värdesäkras. Därför anslås 1 200 miljoner mer på anslag 1:1 Studiehjälp för 2026, och anslaget höjs sedan med ytterligare 100 miljoner kronor per år för 2027 och 2028.

I anslaget 1:8 tillförs medel för att Centrala studiestödsnämnden ska ges förutsättningar att hantera ansökningar för studieomställningsstödet. 36 miljoner kronor tillförs för 2026 och 39 respektive 43 miljoner kronor tillförs för 2027 och 2028.

Ukrainska flyktingars tillgång till CSN

Massflyktsdirektivet (2001/55/EG) syftar till att personer från tredjeland ska få ett omedelbart skydd i en massflyktssituation och tillgång till vissa sociala rättigheter och till att främja en balans i stödet mellan EU-ländernas insatser. Massflyktsdirektivet aktiverades för första gången genom Europarådet den 4 mars 2022, på grund av Rysslands militära invasion av Ukraina. Skyddet kunde från början förlängas i upp till max tre år, men EU har beslutat att massflyktsdirektivet ska kunna förlängas med ytterligare ett år och gälla t.o.m. 4 mars 2027.

Flyktingar från Ukraina med tillfälligt skydd i Sverige omfattas initialt av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (förkortad LMA). Utifrån det regelverket blir ukrainska flyktingar med tillfälligt skydd inte folkbokförda i Sverige med de olika rättigheter som följer av detta (exempelvis bosättningsbaserade förmåner). Personer som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet har inte rätt att få studiestöd (studiebidrag och studielån) från CSN. Det gäller oavsett om de

är folkbokförda eller omfattas av LMA. Generellt krävs permanent uppehållstillstånd för att kunna få studiestöd från CSN. Vissa grupper är dock undantagna kravet på permanent uppehållstillstånd, exempelvis flyktingar, skyddsbehövande och deras anhöriga, där temporära uppehållstillstånd är tillräckligt.

Beräknat utifrån att regeringens förslag om att tidigarelägga folkbokföring för ukrainska flyktingar med tillfälligt skydd och att en större del av de ukrainska flyktingarna redan är folkbokförda enligt folkbokföringslagen, anslås 200 miljoner kronor ytterligare 2026 till 1:2 Studiemedel.

Stärkt stöd till utbildning för föräldrar med döva barn

Vi vill erbjuda fler anhöriga ytterligare timmar för teckenspråksutbildning genom en riktad satsning på 5 miljoner kronor årligen 2026–2028 för att påbörja en utbyggnad av utbildningen i teckenspråk för hörande föräldrar som får döva barn. Miljöpartiet anslår dessa medel i anslag 1:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk.

Camilla Hansén (MP)

Mats Berglund (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Nils Seye Larsen (MP)

Amanda Lind (MP)

Jan Riise (MP)

Ulrika Westerlund (MP)